

1

În noaptea în care m-am născut, bunicul meu dinspre tată, Josef Tock, a făcut zece preziceri, care mi-au croit viața. Apoi a murit chiar în minutul în care mama mea m-a adus pe lume.

Josef nu mai prezisese niciodată viitorul. Era patiser. Făcea ecleruri și tarte cu lămâie, nu preziceri.

Unele vieți, trăite cu grație, sunt minunate arce de cerc care leagă această lume de veșnicie. Am treizeci de ani și nu pot să văd în mod cert cursul vieții mele, dar trecerea mea prin lume seamănă mai degrabă cu o linie zimțată, ce sare de la o criză la alta, decât cu un arc de cerc grațios.

Sunt un om greoi, dar nu înțeleg prin asta că sunt *prost*, ci doar că sunt prea mătăhălos de felul meu și că nu-s întotdeauna conștient de locul în care mă poartă picioarele.

Acest adevăr nu-i spus în spiritul disprețului de sine, nici măcar al umilinței. Se pare că a fi un tip greoi e o parte a farmecului meu, aproape că-i o trăsătură fermecătoare, după cum o să vedeți.

Nu mă îndoiesc că am făcut să vă apară în minte întrebarea: ce am vrut să spun prin „prea mătăhălos de felul meu“. Autobiografia se dovedește a fi o sarcină mai dificilă decât îmi imaginasem.

Nu sunt atât de înalt pe cât cred oamenii că sunt, de fapt nu-s deloc înalt, după standardele baschetbaliștilor profesioniști – nici măcar după cele ale jucătorilor din liceu. Nu sunt nici durduliu, nici musculos, cum sunt fanaticii care trag de fiare în sălile de sport. Sunt cel mult un tip viguros.

Dar indivizi mai înalți și mai grei decât mine îmi spun „tipul cel mare“. Porecla mea în școală a fost Elanul. Am auzit încă din copilărie oameni care glumeau despre cât de astronomică trebuie să fie factura noastră la băcănie.

Diferența dintre dimensiunea mea adevărată și cea percepută de mulți oameni m-a uluit întotdeauna.

Soția mea, care-i punctul central al vieții mele, susține că am o prezență mult mai mare decât fizicul meu. Mai spune că oamenii mă măsoară după impresia pe care le-o fac.

Consider că opinia ei e ridicolă. E o aiureală născută din iubire.

Dacă uneori las oamenilor o impresie exagerată, acest lucru nu se datorează faptului că am căzut peste ei. Sau că i-am călcat pe picior.

Există în Arizona un loc în care o minge căzută pare că se rostogolește la deal, în ciuda gravitației. De fapt, acest lucru este datorat unui efect al perspectivei, prin care elementele acelui peisaj neobișnuit conspiră să înșele ochiul.

Bănuiesc că sunt o ciudațenie similară a naturii. Poate că lumina se reflectă ciudat în mine sau mă ocolește într-un mod aparte, iar ca urmare par mult mai trupeș decât sunt.

În noaptea în care m-am născut în spitalul districtului Snow, în comunitatea din Snow Village din Colorado, bunicul meu i-a spus unei asistente medicale că voi fi lung de patruzeci și șase de centimetri și voi cântări patru kilograme și două sute optzeci de grame.

Asistenta fusese uimită de această prezicere nu pentru că greutatea respectivă ar fi indicat un prunc uriaș – mulți dintre copii sunt mai mari – nici pentru că bunicul meu era un patiser care începuse brusc să se poarte de parcă ar fi fost un individ care vede viitorul într-un glob de cristal. Cu patru zile în urmă, bunicul suferise un atac cerebral puternic, care-l lăsase paralizat în partea dreaptă și incapabil să vorbească; și acum, din patul său din salonul de Terapie intensivă, începuse să emită previziuni cu o voce limpede, fără să se bâlbâie sau să ezite.

Îi mai spuse asistentei că mă voi naște la ora zece și patruzeci și șase de minute dimineața și că voi suferi de sindactilie.

Acesta este un cuvânt greu de pronunțat *înainte* de un atac cerebral, cu atât mai mult după aceea.

Sindactilia – i-a explicat asistenta cea grijulie tatălui meu – este un defect congenital, prin care două sau mai multe degete de la mână sau de la picior sunt lipite între ele. În cazurile grave, oasele și părțile adiacente sunt combinate într-un asemenea grad, încât cele două degete au o singură unghie.

Sunt necesare intervenții chirurgicale multiple pentru a corecta o asemenea situație și a se garanta că acel copil afectat de boală se va transforma într-un adult capabil să arate degetul din mijloc oricui îl enervează.

În cazul meu, problema era la degetele de la picioare. Două erau lipite la piciorul stâng, trei la cel drept.

Mama mea, Madeline – căreia tatăl meu îi spunea dragăstos Maddy, iar uneori Țicnita¹ – a insistat să se renunțe la chirurgie și, în loc de operație, m-a botezat Flipper.

¹ Joc de cuvinte Maddy – *Mad One*, în lb. engl., în original (n.tr.)

Flipper era numele unui delfin care apăruse cândva, pe la sfârșitul anilor 1960, într-o emisiune de televiziune de succes – care se numea, deloc surprinzător, *Flipper*. Mama mea descria emisiunea ca fiind „încântătoare, minunată și amuzant de tâmpită”. Se renunțase la ea cu câțiva ani înainte să mă nasc.

Flipper, un mascul, era interpretat de un delfin dressat, numit Suzi. Se pare că acesta a fost primul caz de travestire la televiziune.

De fapt, n-am folosit cuvântul potrivit, pentru că travestit înseamnă un bărbat care se îmbracă precum o femeie, pentru satisfacții sexuale. În plus, Suzi – alias Flipper – nu purta haine.

Deci era o emisiune în care vedeta feminină apărea întotdeauna goală și era suficient de bărbătoasă ca să treacă drept mascul.

Cu doar trei seri în urmă, la cină, în timp ce se servea una dintre groaznicele plăcinte cu brânză și broccoli ale mamei mele, mama întrebese retoric dacă era de mirare că avusese loc o prăbușire atât de cumplită a standardelor de emisie, prăbușire ce începuse cu Flipper și care dusese la revoltătoarele și plictisitoare spectacole cu monștri care reprezintă televiziunea contemporană.

Lăsându-se antrenat în jocul ei, tatăl meu a zis:

– De fapt, povestea a început cu *Lassie*. Și aceasta era goală, în fiecare emisiune.

– Lassie a fost interpretată întotdeauna de un câine mascul, i-a replicat mama.

– Te-ai prins, a zis tatăl, care-și spusese punctul de vedere.

Am scăpat să fiu numit Flipper când operațiile chirurgicale incununate de succes mi-au adus degetele de la picioare la înfățișarea lor normală. În cazul meu, alipirea implicase doar

pielea, nu și oasele. Separarea lor a constat într-o acțiune relativ simplă.

Oricum, în noaptea aceea deosebit de furtunoasă, prezicerea bunicului referitoare la sindactilia s-a dovedit adevărată.

Dacă m-aș fi născut într-o noapte cu vreme obișnuită, legenda familiei ar fi transformat-o într-un calm nepământesc, în care fiecare frunză zăcea nemișcată în aerul imobil, cu păsările de noapte tăcute din cauza așteptării. Familia Tock avea o tradiție cu care se mândrea în privința autodramatizării.

Chiar dacă ținem seama de exagerări, furtuna trebuie să fi fost suficient de violentă ca să zgâlțâie munții Colorado până la temelile lor stâncoase. Cerul pocnea și fulgera de parcă armatele cerești ar fi purtat un război.

Fiind încă în pântecul mamei, nu mi-am dat seama de toate tunetele acelea. Iar după ce m-am născut, am fost, probabil, distras de picioarele mele bizare.

Era 9 august 1974, ziua în care Richard Nixon și-a dat demisia din funcția de președinte al Statelor Unite ale Americii.

Căderea lui Nixon avea de-a face cu mine pe cât avea faptul că melodia *Annie's Song* a lui John Denver era pe primul loc în topurile din țară, în acel moment. Am menționat aceste lucruri doar ca să vă ofer o perspectivă istorică.

Cu Nixon sau fără Nixon, consider că lucrul cel mai important din ziua de 9 august 1974 este nașterea mea – și prezicerile bunicului meu. Simțul meu al perspectivei are o nuanță egocentrică.

Îl pot vedea pe tatăl meu, Rudy Tock – poate chiar mai limpede decât dacă aș fi fost acolo, din cauza imaginilor pline de viață descrise de numeroasele istorisiri de familie despre noaptea aceea – mergând dintr-un capăt al spitalului districtual până în celălalt capăt, între secția maternității și Secția de

terapie intensivă, oscilând între bucuria perspectivei sosirii în curând a fiului său și mâhnirea datorată alunecării tot mai rapide în moarte a iubitului său părinte.

*

Sala de așteptare a viitorilor tați – cu podea din plăci albastre de vinilin, cu lambriuri de-un verde-deschis, cu pereți roz, tavan galben și draperii cu un model portocaliu și negru cu berze – clocotea de energia negativă a supraîncărcării cu culori. Ar fi slujit mai bine ca decor neliniștitor pentru un coșmar despre un actor pentru spectacolele pentru copii care avea o viață secretă de ucigaș cu securea.

Clovnul care fuma țigară după țigară nu îmbunătățea în nici un fel atmosfera.

Rudy aștepta nașterea fiului său împreună cu un alt bărbat, care nu era localnic, ci un artist al circuitului care dădea spectacole timp de o săptămână pe o pajiște la Halloway Farm. Individul își spunea Beezo. Ciudat, dar acesta se dovedea a nu fi numele său de clovn, ci cel cu care se născuse: Konrad Beezo.

Unii zic că nu există destin, că ceea ce se întâmplă se întâmplă pur și simplu, fără vreun scop sau înțeles. Numele de familie al lui Konrad putea să dovedească faptul că lucrurile stau altfel.

Beezo era căsătorit cu Natalie, o artistă la trapez și membră a unei familii renumite de acrobați aerieni, lucru care o făcea să aparțină nobilimii circuitului.

Nici unul din părinții lui Natalie, nici unul dintre frații și surorile ei, nici unul dintre verii ei zburători la mare înălțime nu-l însoțiseră pe Beezo la spital. În seara aceea aveau spectacol și, ca întotdeauna, spectacolul trebuia să continue.

Era evident că acrobații se țineau la distanță și pentru că nu aprobaseră ca o persoană din soiul lor să ia de soț un clovn. Fiecare subcultură și grup etnic are tiparele sale de bigotism.

În timp ce Beezo aștepta nervos să nască soția sa, mormăia aprecieri lipsite de amabilitate despre rudele sale prin alianță. Îi numea automulțumiți și nesinceri.

Vocea aspră și mereu ursuză a clovnului, plină de amărăciune, îl făcea pe Rudy să se simtă stânjenit.

Cuvinte furioase ieșeau din individ odată cu expirarea fumului acru: prefăcuți, intriganți și – chestie poetică pentru un clovn – spirite jucăușe ale aerului, dar trădătoare când au pământul sub picioare.

Beezo nu era îmbrăcat în costum complet. Mai mult, hainele sale de scenă erau mai degrabă în tradiția figurii triste a lui Emmett Kelly¹ decât în cea a celor strident colorate și cu buline ale clovnului mediu gen Ringling Brothers². Avea totuși o înfățișare bizară.

Un petic de culoare deschisă strălucea pe fundul pantalonilor săi largi, cafenii. Mâncile jachetei erau comic de scurte. Pe un rever înflorise o floare artificială, de mărimea unei farfurii.

Înainte să gonească la spital cu soția sa, își înlocuise pantofii de clovn cu niște teniși și-și scosese nasul mare, roșu și rotund, din cauciuc. Machiajul alb îi înconjură încă ochii, iar obrajii îi rămăseseră puternic rujați. Și purta o pălărie turtită și jerpelită.

¹ Emmett Kelly – artist de circ celebru, care și-a început cariera prin anii 1930 și a revoluționat imaginea clovnului (n.tr.)

² Ringling Brothers – celebri artiști de circ de la sfârșitul secolului al XIX-lea (n.tr.)

Ochii inflamați ai lui Beezo luceau la fel de stacojii ca și obrăjii săi vopsiți, dar luceau probabil din cauză că fumul înepător îi înconjură capul – însă Rudy bănuia că în chestia asta avea un rol și ceva băutură tare.

În zilele acelea era permis să se fumeze oriunde, chiar și în multe săli de așteptare din spitale. Tații care așteptau nașterea copiilor ofereau în mod tradițional trabuce, ca un mijloc de a sărbători evenimentul.

Când nu era lângă patul tatălui său pe moarte, sârmanul Rudy ar fi trebuit să se refugieze în sala aceea. Măhnirea sa ar fi trebuit să fie alinată de bucuria că avea să fie părinte.

Însă atât Maddy, cât și Natalie îndurau chinuri ale nașterii îndelungate. De fiecare dată când Rudy se întorcea de la Secția de terapie intensivă, îl aștepta clovnul ursuz, bombănit și cu ochii roșii, ce fuma pachet după pachet de Lucky Strikes fără filtru.

În timp ce bubuitul tunetelor zguduiau cerul, în timp ce reflectarea fulgerelor pătrundea prin ferestre, Beezo își făcea o scenă din sala de așteptare a maternității. Mergea neîncetat în cerc pe podeaua de vinilin albastru, de la un zid roz până la alt zid roz, fumând și afumând.

– Rudy Tock, crezi că șerpii pot zbura? Bineînțeles că nu crezi. Dar șerpii *pot* să zboare. I-am văzut sus, deasupra arenei centrale. Iar oamenii plăteau și aplaudau cobrele acelea, năpâr-cile acelea, *vipelele* acelea pline de ură.

Sârmanul Rudy răspundea la frazele acelea insultătoare cu vorbe liniștitoare ușor murmurate, prin plesnituri de limbă și dând din cap plin de simpatie. Nu voia să-l încurajeze pe Beezo, dar simțea că dacă n-ar fi dat dovadă de compasiune, s-ar fi transformat într-o țintă pentru furia clovnului.

Beezo se opri lângă fereastra spălată de furtună, cu fața-i vopsită și brăzdată de modelele provocate de fulgere și de picăturile de ploaie ce alunecau pe geam, și spuse:

– Ce ai, Rudy Tock – un fiu sau o fiică?

Beezo i se adresa continuu lui Rudy folosind numele de familie și pe cel de botez ca și cum acestea ar fi alcătuit un singur cuvânt: *Rudytock*.

– Cei de aici au un aparat nou cu ultrasunete, îi răspunse Rudy, așa că pot să ne spună dacă-i băiat sau fată, dar noi nu am vrut să știm. Nouă ne pasă doar ca pruncul să fie sănătos, doar atât.

Beezo se îndreptă și-și ridică un pic capul, îndreptându-și fața către fereastră, ca și cum ar fi scaldat-o în lumina plină de pulsații a furtunii.

– Eu n-am nevoie de ultrasunete ca să-mi spună cineva ceea ce știu. Natalie îmi dăruiește un fiu. Acum, numele Beezo n-o să piară atunci când o să pier eu. O să-l botez PUNCHINELLO, după unul dintre primii și cei mai mari clovni.

„Punchinello Beezo, își spuse Rudy. Oh, sârmanul copil!“

– Va fi cel mai mare dintre cei ca noi, zise Beezo, va fi saltimbancul, arlechinul, bufonul suprem. Va fi aclamat de la un țarm la celălalt, în fiecare continent.

Deși Rudy se întorsese în sala de așteptare a maternității de la Secția de terapie intensivă, se simțea de parcă ar fi fost prizonierul aceluia clovn, a cărui energie sumbră părea să crească de fiecare dată când furtuna lucea în ochii săi încinși.

– Și va fi nu numai aclamat, ci și *nemuritor*.

Rudy tânjea să afle noutăți despre starea lui Mady și despre cum se desfășura nașterea. În zilele acelea, tații erau adeseori admiși în sala de naștere, ca să asiste la venirea pe lume a copiilor lor.

– Va fi vedeta circului din timpul său, Rudy Tock, și toți cei care-i vor vedea spectacolele vor ști că tatăl lui e Konrad Beezo, patriarhul clovnilor.

Asistentele secției, care ar fi trebuit să viziteze în mod regulat sala de așteptare, ca să discute cu soții care așteptau, erau mai puțin vizibile ca de obicei. Nu era nici o îndoială că nu se simțeau în largul lor în prezența clovnului furios.

– Jur pe mormântul tatălui meu că Punchinello al meu nu va fi niciodată zburător la trapez, declară Beezo.

Bubuitul tunetului care sublinie jurământul său fu primul dintre două tunete atât de puternice, încât geamurile vibrară ca membrana unei tobe, iar luminile – aproape stinse – pulsară încetșosat.

– Ce legătură are acrobația cu adevărul condiției umane? întrebă Beezo.

– Nimic, spuse imediat Rudy, pentru că nu era un om agresiv.

Într-adevăr, era un om blând și umil, nu ajunsese încă un patiser ca tatăl său, ci doar un brutar care, așteptând să devină tată, dorea să evite să fie bătut zdravăn de un clovn solid.

– Comedia și tragedia, uneltele artei clovnului – acestea reprezintă esența vieții, declară Beezo.

– Comedia, tragedia și nevoia de pâine bună, zise Rudy, glumind și incluzându-și propria meserie în profesiile esențiale în viață.

Acestei mici frivolități determină apariția unei priviri aprige, o privire ce părea capabilă nu numai să oprească ceasurile, ci și să înghețe timpul.

– Comedia, tragedia și nevoia de pâine bună, repetă Beezo, așteptându-se, poate, ca tata să recunoască faptul că gluma sa fusese stupidă.

– Hei, exclamă tata, sună de parcă aș fi vorbit eu!

Pentru că Beezo vorbise cu un glas care putea fi confundat cu cel al tatălui său.

– Hei, sună de parcă aș fi vorbit eu! repetă ironic Beezo, cu glasul tatălui său, după care continuă să mormăie: Rudy Tock, ți-am spus că-și talentat. În mai multe feluri decât îți poți imagina.

Rudy își zise că-și simțea inima înfiorată bătând mai încet, reducându-și ritmul sub influența privirii aceleia înghețate.

– Băiatul meu nu va fi niciodată un zburător la trapez. Șerpii aia plini de ură o să sâsâie. Oh, ce-o să sâsâie și o să se zvârcolească, dar *Punchinello nu va fi niciodată zburător la trapez!*

Alt val de tunete se izbi de zidurile spitalului, din nou luminile își reduceră intensitatea la mai puțin de jumătate.

În bezna aceea, Rudy putu să jure că vârful țigării lui Beezo, țigară pe care acesta o ținea în mâna dreaptă, lucise mai puternic, deși individul o ținea într-o parte, ca și cum o prezență fantomatică trăsese din ea cu buze lacome.

Rudy își spuse, dar nu putea să jure că-i așa, că și ochii lui Beezo luciseră pentru scurt timp la fel de puternic și de roșii ca țigara. Bineînțeles că nu putea fi vorba de o lumină interioară, ci de reflectarea a... ceva.

Când ecourile tunetelor se îndepărtară, lumina își recăpătă intensitatea, iar atunci Rudy se ridică de pe scaun.

Se întorsese acolo de curând și, cu toate că nu primise nici o știre despre soția sa, era mai dispus să fugă înapoi la scena sînistră din Secția de terapie intensivă, decât să îndure o a treia scădere a intensității luminii în compania lui Konrad Beezo.

Când ajunsese în Secția de terapie intensivă și găsi două surori lângă patul tatălui său, Rudy se temu de ce putea fi mai rău. Știa